

ΙΣΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Εκλεκτοί προσκεκλημένοι,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Ισότητα. Ένα θέμα με τεράστιες κοινωνικές και οικονομικές προεκτάσεις μεσούσης μάλιστα της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης που αρχίζει πλέον να έχει παγκόσμιες επιπτώσεις.

Κοινωνικές γιατί δεν νοείται στη σύγχρονη προηγμένη κοινωνία να υπάρχουν ελλείμματα ίσης αντιμετώπισης γυναικών και ανδρών με όλες τις γνωστές συνέπειες.

Οικονομικές διότι δεν μπορεί να επιτευχθούν τα επιδιωκόμενα επίπεδα παραγωγικότητας και ανάπτυξης σε ένα κόσμο που γηράσκει χωρίς την ένταξη του πέραν του μισού ποσοστού του πληθυσμού του πλανήτη-που είναι γυναίκες-στην αγορά εργασίας επί ίσοις όροις.

Όλα τα πιο πάνω είναι γνωστά και αποτελούν τη βάση δεδομένων πάνω στην οποία πρέπει να εργαστούμε όλοι για ανατροπή τους.

Τι κάνουμε

Εγώ θα ασχοληθώ βεβαίως με τον τομέα της Τ.Α

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αναγνωρίζει την ισότητα ως ένα από τους βασικούς πυλώνες για την επίτευξη της κοινωνικής, οικονομικής και εδαφικής συνοχής και ανάπτυξης.

Στο πλαίσιο του 5^{ου} Κοινοτικού Προγράμματος Δράσης για την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, ετοιμάστηκε το 2005 από το Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Δήμων και Περιφερειών (CEMR) και τους εταίρους του, με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο «Ευρωπαϊκός Χάρτης για την Ισότητα των Φύλων στις Τοπικές Κοινωνίες», τον οποίο κλήθηκαν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές της Ευρώπης να υπογράψουν και να υιοθετήσουν. Τον Χάρτη υπέγραψαν 1278 τοπικές αρχές από ολόκληρη την Ευρώπη στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και όλοι οι Δήμοι από την Κύπρο. Στο σημείο αυτό πρέπει να πω ότι με πρωτοβουλία της Επιτροπής μας και σε συνεργασία με την Επιτροπή Ισότητας του CEMR διοργανώθηκε το Νοέμβριο του 2005 ένα από τα τρία πανευρωπαϊκά συνέδρια που πραγματοποιήθηκαν για τη σύνταξη του Χάρτη.

Ο Χάρτης αναγνωρίζει έξι θεμελιώδεις αρχές που πρέπει να διέπουν τις ενέργειες των αρχών (τοπικών και περιφερειακών) και αποτελούν τα θεμέλια των τριάντα άρθρων που των συνιστούν.

1^η Αρχή - Η ισότητα των φύλων συνιστά θεμελιώδες δικαίωμα.

2^η Αρχή - Για τη διασφάλιση της ισότητας των φύλων, πρέπει να αντιμετωπίζεται το ζήτημα των πολλαπλών διακρίσεων και αποκλεισμών.

3^η Αρχή - Η ισόρροπη συμμετοχή ανδρών και γυναικών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για μια δημοκρατική κοινωνία.

4^η Αρχή - Η εξάλειψη των στερεοτύπων των φύλων είναι αποφασιστικής σημασίας για την επίτευξη της ισότητας των φύλων.

5^η Αρχή - Η ενσωμάτωση της διάστασης της ισότητας σε όλες τις δραστηριότητες της τοπικής και περιφερειακής διακυβέρνησης, είναι απαραίτητη για την προώθηση της ισότητας των φύλων. Δηλαδή, μέσω της διαδικασίας αξιολόγησης των συνεπειών για τους άνδρες και τις γυναίκες, οποιασδήποτε προγραμματισμένης ενέργειας, συμπεριλαμβανομένης της νομοθεσίας, πολιτικών ή προγραμμάτων, σε οποιονδήποτε τομέα και σε όλα τα επίπεδα, ώστε άνδρες και γυναίκες να επωφελούνται εξίσου, και να μη διαιωνίζεται η ανισότητα.

Τέλος 6^η αρχή, ότι απαραίτητα εργαλεία για την προώθηση της ισότητας των φύλων, αποτελούν τα κατάλληλα υποστηριζόμενα σχέδια και προγράμματα δράσεων.

Ο Χάρτης αποτελεί για όσους τον υπέγραψαν, ένα χρήσιμο εργαλείο για το σχεδιασμό συγκεκριμένων δράσεων που προωθούν την ισότητα στις τοπικές κοινωνίες.

Στα επόμενα λεπτά θα επιχειρήσω να σας δώσω μία όσο το δυνατό πληρέστερη εικόνα σχετικά με το ρόλο της Επιτροπής Αιρετών Γυναικών της Ένωσης Δήμων Κύπρου, της οποίας και προεδρεύω από τη σύστασή της το 2005.

Από την ίδρυση της, η Επιτροπή Αιρετών Γυναικών αντιλαμβανόμενη τις ευκαιρίες, προκλήσεις και προοπτικές που προκύπτουν από την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ αποφασίζει την ένταξη και ενεργό συμμετοχή της στις εργασίες της Μόνιμης Επιτροπής Ισότητας του Συμβουλίου Ευρωπαϊκών Δήμων και Περιφερειών.

Κύριος στόχος της Επιτροπής: Η προώθηση της ισότητας και της ίσης εκπροσώπησης ανδρών και γυναικών στην τοπική ζωή. Για την επίτευξη του στόχου αυτού η Επιτροπή έθεσε τους ακόλουθους επιμέρους στόχους, τους οποίους και εξυπηρετεί ακατάπαυστα:

(1) την ευρύτερη δυνατή συμμετοχή Γυναικών στα Δημοτικά Συμβούλια,

(2) τη δραστηριοποίηση των Δήμων σε τομείς και πτυχές της καθημερινής ζωής των πολιτών που επηρεάζουν ιδιαίτερα τις γυναίκες,

(3) τη στενή συνεργασία με το Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Δήμων και Περιφερειών με κύριο στόχο την εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Χάρτη Ισότητας, την άντληση καλών πρακτικών όπως επίσης και τη συμμετοχή στη χάραξη Ευρωπαϊκών πολιτικών στον τομέα της Ισότητας και

(4) τη συνεργασία με τον Εθνικό Μηχανισμό για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, Γυναικείες Οργανώσεις και άλλους φορείς προώθησης της ισότητας.

Στο πλαίσιο λοιπόν της συνεργασίας της Επιτροπής Αιρετών Γυναικών της Ένωσης Δήμων Κύπρου με την Επιτροπή Ισότητας του CEMR, εκτός από το πανευρωπαϊκό συνέδριο για τη σύνταξη του Χάρτη που ήδη ανέφερα, διοργανώθηκε τον Οκτώβριο του 2005 ενημερωτική ημερίδα στη Λευκωσία.

Στην ημερίδα, την οποία παρακολούθησαν στελέχη της πολιτικής ηγεσίας της Κύπρου και της Κυπριακής Τοπικής Αυτοδιοίκησης, παρουσιάστηκε η «Εικονική Πόλη Ισότητας», δηλαδή ένα μοντέλο ιδεατής πόλης, το οποίο συνιστάται από τη σύνθεση των καλών πρακτικών που οι Τοπικές και Περιφερειακές Αρχές ευρωπαϊκών κρατών-μελών του CEMR εφαρμόζουν στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους, έχοντας πάντα υπόψη τους την προώθηση της Ισότητας.

Με την κυκλοφορία του Χάρτη Ισότητας το 2006, η Επιτροπή Αιρετών Γυναικών φρόντισε όπως αυτός αποσταλεί σε όλους τους Δήμους παγκύπρια, για ενημέρωση και υπογραφή, δέσμευση δηλαδή των Δήμων για την υλοποίηση του.

Ο Χάρτης υπογράφηκε από όλους τους Δήμους και μερικοί από αυτούς (όπως για παράδειγμα οι Δήμοι Αγίου Αθανασίου, Λεμεσού και Λευκωσίας) προχώρησαν στην υλοποίηση δράσεων σύμφωνα με κάποια από τα άρθρα του.

Θα σταθώ ιδιαίτερα στο Δήμο Λευκωσίας, ο οποίος κατάρτισε ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσης και αποτελεί παράδειγμα καλής πρακτικής. Βασική αρχή του Προγράμματος Δράσης του Δήμου Λευκωσίας αποτελεί η πλήρης ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλες τις δραστηριότητες του Δήμου, στις πολιτικές, στην οργάνωση και στις πρακτικές του. Το Πρόγραμμα Δράσης, το οποίο υιοθετήθηκε το 2010, καταρτίστηκε μετά από ενδελεχή μελέτη των άρθρων του Χάρτη, εξέταση εισηγήσεων και παρατηρήσεων από τα υπηρεσιακά στελέχη του Δήμου και συζητήσεις στις Επιτροπές. Έτσι, συνιστά αποτέλεσμα ευρείας διαβούλευσης τόσο με τις υπηρεσίες όσο και με τις Επιτροπές του Δήμου Λευκωσίας.

Λαμβάνοντας υπόψη την πολυπλοκότητα του θέματος της ισότητας, θεωρήθηκε χρήσιμο να γίνει κάποιος διαχωρισμός σε διάφορα πεδία δράσης τα οποία θα ορίζουν τους στόχους και τις προτεραιότητες του Προγράμματος. Τα μέτρα που περιλαμβάνει κάθε πεδίο του Προγράμματος

Δράσης καλύπτουν όλους τους τομείς της ζωής και έχουν ως σκοπό να δώσουν ώθηση στην τοπική κοινωνία να κατευθυνθεί προς την επίτευξη πραγματικής ισότητας. Το Πρόγραμμα Δράσης περιλαμβάνει μέτρα που στοχεύουν να αντιμετωπίσουν όχι μόνο τις διακρίσεις λόγω φύλου αλλά και πολλαπλές διακρίσεις όπως διακρίσεις λόγω φυλής, εθνικής καταγωγής και αναπηρίας.

Στο πλαίσιο του Προγράμματος πραγματοποιήθηκαν ποικίλες δράσεις όπως η διαβούλευση με οργανώσεις που ασχολούνται με θέματα ισότητας, σεμινάρια για τη σεξουαλική παρενόχληση στο χώρο εργασίας, η προβολή ταινίας με σκοπό την ευαισθητοποίηση των υπαλλήλων του Δήμου σε θέματα έμφυλης ισότητας καθώς και δράσεις και προγράμματα που αναλαμβάνει το Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας.

Τα προγράμματα αυτά αφορούν την κατ' οίκον φροντίδα και τη δημιουργική απασχόληση ηλικιωμένων, αλλά και προγράμματα απασχόλησης παιδιών κατά τα απογεύματα και κατά τη διάρκεια των διακοπών. Αποσκοπούν τόσο στην εξυπηρέτηση αυτών των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού όσο και στην αποφόρτιση των γυναικών από τα «παραδοσιακά τους καθήκοντα», που περιλαμβάνουν τη φροντίδα των παιδιών και των γηραιότερων μελών της οικογένειας, προσφέροντας έτσι την ευκαιρία ένταξης τους στην αγορά εργασίας.

Επίσης, στο Πολυδύναμο Κέντρο Λευκωσίας προσφέρονται επιμορφωτικά μαθήματα αγγλικών, ελληνικών για ξενόγλωσσους και ηλεκτρονικών υπολογιστών τα οποία δίνουν την ευκαιρία σε αλλοδαπούς κατοίκους της Λευκωσίας και ιδιαίτερα στις γυναίκες που αντιμετωπίζουν διπλή διάκριση, και λόγω φύλου και λόγω εθνικότητας, να αποκτήσουν κάποιες βασικές γνώσεις απαραίτητες για την εξεύρεση εργασίας.

Αξίζει να σημειωθεί ότι τα προγράμματα που λειτουργούν στο Πολυδύναμο ενισχύθηκαν το τελευταίο εξάμηνο από επιχορήγηση που προήλθε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ένταξης Υψηκών Τρίτων Χωρών, με την προσθήκη καινούριων μαθημάτων και δραστηριοτήτων για παιδιά και ενήλικες εξυπηρετώντας ακόμα μεγαλύτερο αριθμό δημοτών.

Ακόμη, το Συμβουλευτικό Κέντρο που λειτουργεί από το 2010 στο Δήμο Λευκωσίας παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες μέσω διαλέξεων, εργαστηρίων και ατομικών συναντήσεων με εξειδικευμένους επαγγελματίες για θέματα που προωθούν την ισότητα των φύλων όπως οι διαπροσωπικές και οικογενειακές σχέσεις, η βία στην οικογένεια και σεμινάρια για την αυτοπροστασία γυναικών.

Αυτά όσον αφορά ένα παράδειγμα βέλτιστης πρακτικής.

Επανέρχομαι στην Επιτροπή Αιρετών Γυναικών της Ένωσης Δήμων Κύπρου, η οποία παράλληλα με τη δράση της σε ευρωπαϊκό επίπεδο, επιδίωξε τη συνεργασία με τοπικούς φορείς προώθησης της Ισότητας. Γι αυτό πραγματοποίησε επαφές με τον Εθνικό Μηχανισμό για τα

Δικαιώματα της Γυναίκας, όπως επίσης και με τις εκπροσώπους των Γυναικείων Οργανώσεων, έχοντας ως πρώτο στόχο την ανταλλαγή απόψεων και τη αποσαφήνιση του ρόλου της Επιτροπής σύμφωνα με τις ανάγκες σε τοπικό επίπεδο και ως δεύτερο και πιο συγκεκριμένο τη συνεισφορά της ίδιας της Επιτροπής στην υλοποίηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Επίσης, το 2007 η Επιτροπή μας συμμετείχε σε Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα του Υπουργείου Δικαιοσύνης με τίτλο «Ισότητα Ανδρών και Γυναικών – Η νέα διάσταση στην Τοπική Αυτοδιοίκηση». Κύριος στόχος του προγράμματος ήταν η ενδυνάμωση και επιμόρφωση των γυναικών - υποψηφίων ενόψει των τότε επικείμενων δημοτικών εκλογών του 2007. Η προώθηση του Ευρωπαϊκού Χάρτη Ισότητας ήταν ένα από τα μέσα επίτευξης του γενικότερου στόχου του προγράμματος και τη δράση αυτή ανέλαβε να υλοποιήσει ως ένας από τους βασικούς εταίρους, η Επιτροπή μας.

Όπως αντιλαμβάνεστε, η υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χάρτη για την Ισότητα από τους Δήμους της Κύπρου αποτελεί τον πυρήνα του έργου της Επιτροπής, αφού στο σύνολο των 30 Άρθρων του καλύπτει όλες τις πτυχές αρμοδιοτήτων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Από τη μία προάγει την ισότητα και την ισόρροπη εκπροσώπηση στα διάφορα κέντρα λήψης αποφάσεων και στις διοικητικές δομές των Δήμων και από την άλλη αναδεικνύει τη διαφορετικότητα των φύλων, η οποία θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων και εκτέλεσης έργων και δράσεων.

Επίσης, θα ήθελα να τονίσω ότι ο Ευρωπαϊκός Χάρτης για την Ισότητα στο ευρύ φάσμα της τοπικής ζωής που αναφέρεται, καλύπτει και τις παραμέτρους του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, που αφορούν τις Τοπικές Αρχές. Συνεπώς, εκπροσωπώντας τα μέλη της Επιτροπής αλλά και τις αιρετές γυναίκες των Δήμων παγκύπρια, επαναλαμβάνω με την ευκαιρία αυτή, την ετοιμότητα μας για συνεργασία τόσο με τη Γραμματεία του Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας όσο και με όλες τις Γυναικείες Οργανώσεις και άλλους φορείς που προάγουν την Ισότητα στη χώρα μας, όπως για παράδειγμα το Γραφείο της Επιτρόπου Διοικήσεως, σε συνεργασία με το οποίο πραγματοποιούμε σήμερα την ημερίδα αυτή.

Κλείνοντας θα ήθελα να πω ότι, παρόλο που έχουν γίνει θετικά βήματα προς την επίτευξη της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών, όπως δείχνει και το καλό παράδειγμα του Δήμου Λευκωσίας, δεν έχουμε φτάσει ακόμα στο τέρμα της διαδρομής.

Τα στερεότυπα ζουν και βασιλεύουν σε όλους τους τομείς της ζωής μας. Η τοπική αυτοδιοίκηση ως η διακυβέρνηση που βρίσκεται πιο κοντά στους πολίτες μπορεί να συμβάλει στην

προσπάθεια αποφασιστικά. Δεν αρκεί. Για τη δημιουργία μιας κοινωνίας που να βασίζεται στην ισότητα, την αλληλεγγύη και τον αλληλοσεβασμό χρειαζόμαστε όλοι.

Ευχαριστώ.

Ελένη Λουκαΐδου,

Πρόεδρος Επιτροπής Αιρετών Γυναικών

Μέλος Εκτελεστικής Επιτροπής

Ένωσης Δήμων Κύπρου

Λευκωσία 12.06.12